

Urząd Miasta i Gminy Krapkowice
Wydział Spraw Obywatelskich

INFORMACJA DOTYCZĄCA STANU PRZYGOTOWAŃ I ZABEZPIECZEŃ GMINY KRAPKOWICE W RAZIE WYSTĄPIENIA POWODZI

Krapkowice – 2018

I. Wstęp

Przeciwdziałanie i umiejętność radzenia sobie ze zjawiskiem POWODZI to kluczowe kwestie z punktu widzenia jakości i bezpieczeństwa życia. Jesteśmy wspólnie odpowiedzialni za identyfikację ryzyka powodziowego, a także dóbr metod aby nim zarządzać.

Nie istnieje skuteczna metoda uniknięcia powodzi, ale można ograniczyć ryzyko jej wystąpienia. Podejmowanie działań mających na celu zmniejszanie strat powodziowych należy przede wszystkim do kompetencji organów administracji państwowej.

Mając na względzie tragiczne doświadczenia z powodzi 1997r. i 2010 r. oraz analizując aktualny stan zabezpieczeń przeciwpowodziowych na terenie Opolszczyzny, wojewoda opolski podjął działania mające na celu udoskonalenie i wzmocnienie zabezpieczeń przed żywiołem w regionie. Mowa nie tylko o wałach przeciwpowodziowych budowanych w ramach zadań ochrony przeciwpowodziowej np. w Brzegu, zrealizowanych po blisko 20 latach niewystarczających

starań, dzięki wsparciu obecnego Rządu RP, ale i o wizji budowy w powiecie krapkowickim zbiornika retencyjnego. Po analizie stwierdzono, że taki zbiornik mógłby powstać wzdłuż rzeki Odry. Jego realizacja wzmocniłaby istniejące w regionie zabezpieczenia przeciwpowodziowe oraz mogłaby służyć retencji wody i alimentacji Odry w razie suszy.

Pierwsze spotkanie Wojewody Opolskiego z władzami samorządu terytorialnego z powiatu krapkowickiego w sprawie ewentualnej budowy zbiornika Krapkowice odbyło się 5 czerwca w Opolskim Urzędzie Wojewódzkim w Opolu. Po przedstawieniu wstępnych założeń władze samorządowe poparły ideę budowy zbiornika. Podsumowując spotkanie Wojewoda Opolski zwrócił się do uczestników o przedstawienie na kolejnym spotkaniu kwestii wymagających rozwiązania. 3 lipca w Starostwie Powiatowym w Krapkowicach wojewoda opolski wraz ze starostą krapkowickim spotkali się z przedstawicielami miast i gmin powiatu oraz m.in. z RZGW Wrocław, GDDKiA Opole Zakładu Linii Kolejowych, w celu omówienia wizji budowy zbiornika na terenie powiatu. Podczas dyskusji wysłuchano, wszelkich sugestii wóldarzy gmin oraz zaproszonych gości. Żadna ze stron nie neguje pomysłu budowy zbiornika na terenie powiatu krapkowickiego. Wojewoda Opolski zapowiedział, że od lipca służby wojewody przystępują do analizy przedstawionych rozwiązań. Jeżeli wizja wojewody dojdzie do skutku, budowa zbiornika może rozpocząć się nie wcześniej niż za 4 do 5 lat.

Wojewoda wspominał także o zbiorniku raciborskim, który nadal jest w trakcie budowy w związku z perturbacjami z głównym wykonawcą. Żaden z podanych do publicznej wiadomości terminów zakończenia budowy Zbiornika Racibórz nie jest terminem realnym. Brak generalnego wykonawcy, gdyż hiszpańska firma budowlana „Dragados” otrzymała wypowiedzenie kontraktu. Stopień zaawansowania robót pod jej kierunkiem latem ubiegłego roku oszacowano na 40 proc. Sprawą budowy zbiornika interesuje się komisja sejmowa, najwyższa izba kontroli. Co ustaliła NIK, zgodnie z pierwotną umową budowa Zbiornika Racibórz miała zakończyć się na początku 2017 roku. Termin ten przesunięto na listopad 2018 roku, a obecnie przewiduje się oddanie inwestycji na 2019 r. Opóźnienia sprawiły, że wzrósł koszt inwestycji z 505 mln euro do 772,6 mln euro. Różnica 267,6 mln euro będzie musiała zostać pokryta z budżetu państwa. NIK zauważyła, że przy budowie Zbiornika Racibórz dochodziło do wielu nieprawidłowości. RZGW w Gliwicach dopuścił do prowadzenia przez wykonawcę (z naruszeniem warunków kontraktu) części robót budowlanych bez zatwierdzenia projektów wykonawczych oraz programów zapewnienia jakości, co mogło mieć negatywny wpływ na trwałość i bezpieczeństwo używania obiektu. W przypadku napływu fali powodziowej mogło to doprowadzić do katastrofy zagrażającej życiu mieszkańców Raciborza i okolic. Władze odpowiedzialne za bezpieczeństwo mieszkańców nie mogą marginalizować udziału metod nietechnicznych i prewencyjnych w ochronie przeciwpowodziowej.

II. Zabezpieczenie przeciwpowodziowe w gminie

W celach typowo zapobiegawczych przed podtopieniami lokalnymi Gmina Krapkowice corocznie zapewnia nakłady środków finansowych i zleca konserwację rowów melioracyjnych w celu utrzymania drożności ich koryt i swobodnego przepływu wód, aby w każdym momencie mogły przyjąć i odprowadzić nadmiarowe wody. W budżecie gminy na konserwację rowów w 2017 r. przeznaczono kwotę 23 758 zł, w 2018 r., także zostały zaplanowane środki na powyższą konserwację w kwocie 50 000 zł.

W ramach poprawy zabezpieczenia powodziowego w 2017 r, wykonano naprawy zasuw przeciwpowodziowych na jazie wałowym (w linii wału przeciwpowodziowego), zabezpieczające miejscowość Pietna przed zalaniem wodami występującymi z rzeki Osobłogi. Na wykonanie prac gmina przeznaczyła 2000 zł.

Na terenie gminy Krapkowice znajduje się ok. 12 740 km rowów melioracyjnych. Melioracje wodne, zgodnie z definicją zawartą w art. 64 ustawy z dnia z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2017 r. poz. 1566) polegają na regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby, ułatwienia jej uprawy oraz ochrony użytków rolnych przed powodzią. Rowy melioracyjne zalicza się zgodnie z art. 199 ust. 1 pkt 1 do urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, których utrzymanie należy do właścicieli gruntów, a jeżeli urządzenia objęte są działalnością spółki wodnej, to do tej spółki. Do utrzymania rowów melioracyjnych szczegółowych na terenie Gminy Krapkowice zobowiązani są:

- Gmina Krapkowice – dla rowów, które stanowią osobne wydzielone geodezyjnie działki, których właścicielem jest Gmina Krapkowice;
- Spółka Wodna w Krapkowicach – pozostałe rowy, dla których właścicielem nie jest Gmina Krapkowice ani inna instytucja zobowiązana do ich utrzymania.
- Na terenie gminy Krapkowice znajdują się również rowy melioracyjne podstawowe, których utrzymanie dotychczas należało do Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Opolu Oddział w Krapkowicach, a od 1 stycznia 2018 r. rolę tę przejęły „Wody Polskie”. Są to następujące tereny: potoki i rowy (Swornica, Stradunia, Grabczok, Młynówka).

W 2017 r. Spółka Wodna w Krapkowicach ze składek członkowskich za 2017 r. przeprowadziła konserwację 2.540 mb. rowów na kwotę 19.500 zł:

Lp	Lokalizacja i oznaczenie rowu.	Długość [mb]
1	Rów Steblów – koszenie i odmulenie oraz odbudowa przepustu	900 mb.
2	Kórnica – koszenie i odmulenie	1000mb.
3.	Żużela - koszenie i odmulenie	640 mb.

W m. Gwoźdźce rolnicy we własnym zakresie wykonali konserwację rowów długości ok. 900 mb., na kwotę 4500 zł.

W m. Żużela we własnym zakresie rolnicy wykonali prace melioracyjne długości ok. 200 mb. , na kwotę 1000 zł.

III. Roboty konserwacyjne urządzeń melioracji podstawowych na terenie gminy Krapkowice w 2017 roku

Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Opolu Oddział w Krapkowicach przeprowadził w 2017 roku wiosenny przegląd wałów i urządzeń p/pow. określając konieczny zakres robót konserwacyjnych

Konserwacja w 2017 roku.

Prace wykonane na terenie Krapkowic:

1. Wykoszenie wałów przeciwpowodziowych:

Wał Dąbrówka (2,7km), Rogów (3,0km) o długości 5,7km

Wał Żywocice - Żużela o długości 6,3km

Wał Żużela - Stradunia o długości 5,5km

Wał Otmęt Działki o długości 0,79km

Wał Otmęt Starostwo o długości 1,45km

2. Konserwacja urządzeń przeciwpowodziowych w ilości 6 sztuk (klapy) - wartość prac 8 354 złote (całość - 34szt.)

3. Konserwacja rzeki Swornica w km 0+000-4+000 na terenie krapkowickim (wykoszenie skarp i odmulenie dna) - wartość prac 66 550 złotych (cała rzeka)

Planowane prace w 2018 roku:

Wykoszenie wałów i konserwacja urządzeń przeciwpowodziowych.

Jednocześnie informujemy, że od dnia 01 stycznia 2018r. rzeka KZCP, wał Dąbrówka, wał Otmęt Starostwo oraz część wału Otmęt Działki podlegać będą pod Nadzór Wodny Polskie w Opolu natomiast rzeka Osobłoga i Stara Osobłoga pod Nadzór Wodny Polskie w Prudniku.

IV. Zestawienie sił i środków

W celu umożliwienia sprawnej koordynacji działań służb ratowniczych na terenie miasta i gminy zrealizowano następujące przedsięwzięcia: doposażono w niezbędny sprzęt magazyn przeciwpowodziowy. Obowiązek utrzymania gminnych magazynów przeciwpowodziowych został nałożony na gminy, jako zadanie własne, ustawą z dnia 18 kwietnia 2002 roku o stanie klęski żywiołowej (Dz.U. z 2017 r. poz. 1897).

Magazyn przeciwpowodziowy wyposażony jest w następujący sprzęt:

- 1) buty gumowe - 10 par
- 2) folia hydroizolacyjna – 800 m²
- 3) łopaty - 20 szt.
- 4) szpadle - 20 szt.
- 5) geowłóknina - 1 000 m²
- 6) sztychówka 10 szt.
- 7) worki przeciwpowodziowe - 20 000 szt.
- 8) płaszcze p. deszczowe - 100 szt.
- 9) plandeki – 11 szt.
- 10) zestaw narzędziowy i materiałowy do zabezpieczenia dachów – 2 kpl.

V. Sytuacja w gminie Krapkowie

Gmina Krapkowie podpisała porozumienie z 22 innymi samorządami oraz 3 komendantami straży pożarnych w sprawie wzajemnej pomocy w razie wystąpienia nadzwyczajnych zagrożeń. W jego ramach m.in. w Ściborowicach powstanie punkt pobytowy dla poszkodowanych, a w Rogowie Opolskim – magazyn ze sprzętem. Koncepcja umowy związana jest z ryzykiem wystąpienia sytuacji kryzysowych (powodzi, huraganu, i innych) i dotyczy m. in. pomocy materiałowo- sprzętowej. Jest to pomysł Aglomeracji Opolskiej. Pomysł opiera się tym, że w razie wystąpienia takiego zagrożenia w danej gminie aglomeracji, pozostałe samorzady przy zastosowaniu odpowiedniej procedury będą mogły udostępnić na zasadzie pożyczki worki z piaskiem, piaskowniki i inny sprzęt. Porozumienie jest szczegółowe, liczy 100 stron i dotyczy każdej gminy. Jeden z punktu mówi o utworzeniu w remizie w Ściborowicach tymczasowego punktu pobytowego, w którym przez kilka dni może przebywać ok. 30 osób. Ma on być wyposażony w łóżka polowe i koce, aneks kuchenny remiza już posiada. W Rogowie Opolskim przy remizie ma natomiast zostać wybudowany magazyn na sprzęt; worki pompy, łopaty, maszyny do piaskowania, agregaty prądotwórcze. Część tych rzeczy gminy już mają a część chcą dopiero zakupić. Zawarcie porozumienia to pierwszy krok do złożenia wniosku do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych o wsparcie finansowe przedsięwzięcia. Czy taka dotacja będzie i ile może wynieść tego na razie nie wiadomo.

W dalszym ciągu przy wysokich stanach wód istnieje duże zagrożenie dla gminy Krapkowie. Powiat krapkowicki posiada 47,93 km obwałowań, wszystkie stare przedwojenne, wymagające modernizacji, w tym gminę Krapkowie chroni 17,11 km, wałów lewostronnych budowanych przed 1939 rokiem (w stosunkowo dobrym stanie technicznym) oraz 2,21 km wałów chroniących Otmęt (wały stare, niskie). Cała infrastruktura przeciwpowodziowa na terenie gminy Krapkowie, a więc wały i budowle (przepusty wałowe, zasuwę itp.),

są budowane przed 1939 rokiem, natomiast po powodzi 1997 roku nie wykonano na terenie gminy żadnych inwestycji poprawiających bezpieczeństwo, a jedynie w krótkim czasie usunięto szkody

W przypadku wystąpienia nawałnych opadów powodujących gwałtowny przybór wód, lokalne zalania i podtopienia mogą wystąpić praktycznie na terenie całej gminy, a szczególnie na terenach o małej chłonności wody (tereny bezleśne, doliny, tereny zurbanizowane) oraz w samym mieście Krapkowice w sytuacji słabej drożności kanalizacji burzowej.

Podsumowując powyższe i obserwując ostatnie anomalie pogodowe oraz analizując dane historyczne można jedynie rozważać: nie to, czy wystąpi na terenie gminy Krapkowice ponowne zagrożenie powodziowe, ale kiedy ono wystąpi, jaki będzie miało przebieg i zasięg.

VI. Wiedza o zagrożeniu.

Bądź bezpieczny w różnych sytuacjach pogodowych

Burza- Jedno lub więcej wyładowań elektrycznych połączonych z błyskawicą lub grzmotem. Występuje w chmurach kłębiastych typu Cumulonimbus. Często towarzyszy jej gwałtowny wzrost prędkości i zmiany kierunku wiatru oraz w zależności od pory roku opady gradu, ziaren lodowych, przelotne opady śniegu lub deszczu czasami bardzo silne lub ulewne.

Zasady zachowania podczas burzy:

W domu:

Nie zbliżaj się do urządzeń elektrycznych i metalowych. Pozostań z dala od oszklonych okien, sufitów, drzwi. W miarę możliwości pozamykaj zwierzęta domowe i hodowlane. Trzymaj pod ręką przygotowane latarki oraz dodatkowe baterie. Miej włączone radio (najlepiej na baterie) w celu zapoznania się z aktualnymi komunikatami. Wyłącz z gniazdek wszystkie zbędne urządzenia elektryczne oraz anteny. Usuń z balkonów, tarasów lekkie materiały, które mogą zostać porwane przez wiatr i stworzyć dodatkowe zagrożenie.

Bezwzględnie nie należy wychodzić z domu. Unikaj korzystania z telefonów, z wyjątkiem telefonów alarmowych.

Na otwartej przestrzeni: Należy nie przebywać pod wysokimi drzewami, masztami, latarniami. Trzymać się z dala od trakcji tramwajowych, kolejowych, transformatorów i przewodów wysokiego napięcia. Nie korzystać z telefonu komórkowego, należy wyłączyć ten telefon.

Jeżeli jest taka możliwość, schroń się w jakimś budynku, bramie, przejściu podziemnym itp. tam przeczekaj burzę, ale trzymaj się z dala od piorunochronów.

WIATR – naturalny postępowy, strumieniowy, poziomy ruch powietrza. Wiatr charakteryzuje prędkość wyrażaną w m/sek lub w km / godz. oraz kierunek określający skąd wieje. Przy większych wartościach prędkość wiatru ulega gwałtownym wahaniom, które nazywane są porywami.

TORNADO – Wir powietrzny w kształcie lejka o średnicy kilkudziesięciu metrów związany z chmurą burzową Cumulonimbus; główną siłą niszczącą jest bardzo duża prędkość wiatru.

Zasady zachowania podczas wystąpienia

huraganowych wiatrów oraz tornad :

Jeżeli znajdujemy się poza domem należy szukać schronienia w najbliższym budynku. Zapewnić sobie dostęp do mediów, np. poprzez przenośne radio (z bateriami) oraz awaryjne oświetlenie np. latarkę, świeczki, a także żywność, wodę oraz podstawowe lekarstwa. Bezwzględnie nie należy wychodzić z domu. Należy sprawdzić zamknięcie otworów okiennych i drzwiowych oraz zabezpieczyć je skutecznie przed otwarciem (np. okiennice, sztaby). Usunąć z balkonów, tarasów lekkie materiały, które mogą zostać porwane przez wiatr i stworzyć dodatkowe zagrożenie. Wyłączyć urządzenia elektryczne i gazowe (zawory, bezpieczniki). Nie należy podchodzić do okien, drzwi - nie obserwować zjawisk i robić zdjęć.

UPAŁ - Pojęcie meteorologiczne opisujące stan pogody, gdy temperatura powietrza przy powierzchni ziemi przekracza +30°C. Podczas upałów, gdy temperatura powietrza osiąga 30oC i więcej, nasila się ryzyko udaru cieplnego i przegrzania organizmu. W tym czasie należy otoczyć szczególną troską dzieci, osoby starsze i chore. Stosowanie poniższych zasad pozwoli uniknąć udaru cieplnego lub przegrzania organizmu.

Zasady zachowania podczas upałów:

należy przebywać w najchłodniejszych pomieszczeniach w domu.

Unikać forsownego wysiłku fizycznego. Unikać wychodzenia na zewnątrz w czasie największych upałów, w szczególności między godziną 10:00 a 15:00.

Nigdy nie należy zostawiać dzieci ani zwierząt w samochodach, nawet na chwilę.

Należy brać częste oraz chłodne kąpiele oraz stosować chłodne okłady na ciało.

Używać jasnych, lekkich, luźnych, bawełnianych lub lnianych ubrań oraz nakryć głowy i okularów przeciwsłonecznych z filtrem UV. Należy spożywać dużą ilość wody.

Należy zamykać i zasłaniać okna zasłonami lub żaluzjami, również w klimatyzowanych pomieszczeniach.

Śnieg- opad atmosferyczny w postaci kryształków lodu o kształtach głównie sześcioramiennych gwiazdek, łączących się w płatki śniegu. Po opadnięciu na ziemię tworzy porowatą pokrywę śnieżną o niewielkiej gęstości także zwaną śniegiem. Śnieg powstaje, gdy w chmurach para wodna krystalizuje, tworząc kryształy lodu.

Mróz – stan pogody, kiedy temperatura powietrza na otwartej przestrzeni (na wysokości 2 metrów nad gruntem) jest niższa od temperatury zamarzania wody (0 °C) w normalnych warunkach.

Opady marznące- to deszcz, którego krople zamarzają w momencie zetknięcia się z podłożem. Powstaje on, gdy w strefie opadu śniegu ciepłe masy powietrza tworzą warstwę, która roztopia spadający śnieg. Po przejściu przez te ciepłe warstwy powietrza deszcz wpada ponownie w zimną strefę, gdzie - ponownie ochłodzony - momentalnie zamarza przy kontakcie z podłożem. Deszcz marznący może tworzyć gołoledź. Czasami intensywne opady marznącego deszczu powodują znaczne utrudnienia komunikacyjne lub nawet przybierają rozmiary kłęski żywiołowej, nazywanej niekiedy burzą lodową.

Zasady zachowania podczas intensywnych opadów

śniegu, marznącej mżawki, niskich temperatur:

W czasie intensywnych opadów śniegu w miarę możliwości pozostań w domu.

Wychodząc, ubieraj się ciepło, w kilka warstw odzieży. Nie wychodź na mróz głodny. Przed wyjściem zjedz kaloryczny posiłek. Zabezpiecz skórę twarzy i rąk przed mrozem tłustym kremem. Przed wyjściem powiadom domowników, współpracowników dokąd idziesz i kiedy zamierzasz wrócić.

Zachowaj ostrożność poruszając się po zaśnieżonym i oblodzonym terenie. Uważaj na zwisające sople i zwały śniegu na dachach. Staraj się podróżować wyłącznie za dnia. Nie nadużywaj alkoholu.

Zapamiętaj! Widząc w trakcie silnych mrozów, osobę osłabioną, leżącą, pozostającą na dworze zainteresuj się nią. Udziel jej pomocy lub powiadom odpowiednie służby, dzwoniąc pod numer 112 lub 800 163 136. Pamiętaj, sam możesz potrzebować pomocy!

Opracował : Longin. Włodarczyk Wydział Spraw Obywatelskich

Sprawił: Bernard Friedla Naczelnik Wydziału Spraw Obywatelskich